

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4686/2020
01.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца „АА“ из ..., ..., чији је пуномоћник Драган Благојевић, адвокат из, против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6928/19 од 27.05.2020. године, у седници одржаној 01.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6928/19 од 27.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 897/15 од 16.10.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете плати 20.518.249,75 динара са законском затезном каматом од 01.09.2016. године до исплате у року од 15 дана од пријема писменог отправка пресуде. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 788.750,00 динара, у року од 15 дана од пријема писменог отправка пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6928/19 од 27.05.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 897/15 од 16.10.2018. године, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде штете плати 20.518.249,75 динара са законском затезном каматом од 01.09.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 100.000,00 динара у року од 15 дана од достављања отправка пресуде. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11 ... 87/18), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У ревизији се указује да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, међутим ова повреда поступка није законски разлог за изјављивање ревизије, како је то прописано чланом 407. став 1. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је правно лице које је власник аутобуса марке „... –...“ са одређеном регистарском ознаком и бројем шасије, што је уписано у саобраћајној дозволи. Овај аутобус је 21.12.2011. године украден у ... – Возач аутобуса ББ је у вечерњим часовима истог дана заустављен на граничном прелазу „Хоргош“ приликом уласка у Републику Србију, ради вршења царинске контроле и надлежни царински орган је утврдио да су у саобраћајној дозволи (која је предата на увид) за аутобус уписани неистинити подаци. Управа царина је поднела прекршајном суду захтев за покретање прекршајног поступка против возача ББ због извршења царинског прекршаја из члана 292. став 1. тачка 1. Царинског закона. Надлежни орган Министарства унутрашњих послова је истог дана од ББ привремено одузео аутобус, саобраћајну дозволу и кључеве, те је све предмете 16.01.2012. године предао радницима Управе царина. Против возача аутобуса и још три лица, а на основу кривичне пријаве ОКП Кикинда од 08.02.2012. године и по замолници Општинског државног тужилаштва у ... од 15.08.2012. године, поднет је од стране Основног јавног тужилаштва у Крагујевцу истражном судији Основног суда у Крагујевцу захтев за спровођење истраге 22.10.2012. године, због постојања основане сумње да су окривљени ББ и друга лица у саизвршилаштву, извршила кривично дело тешке крађе из члана 204. став 3. у вези става 1. тачка 1. Кривичног законика. Истражни судија је 22.01.2013. године донео решење о спровођењу истраге против окривљеног ББ и др. због основане сумње да је извршио кривично дело тешке крађе у саизвршилаштву из члана 204. став 3. у вези става 1. тачка 1. у вези члана 33. КЗ. Прекршајни поступак због царинског прекршаја је решењем прекршајног суда од 04.04.2014. године прекинут због вођења кривичног поступка, како би се избегла двострука осуда из истог догађаја. Решењем Основног јавног тужилаштва у Крагујевцу Кт бр. 749/12 од 17.04.2014. године наложено је Министарству унутрашњих послова да аутобус марке „... –...“, који је привремено одузет врати власнику аутобуса, привредном друштву, овде тужиоцу. Аутобус је пуномоћник тужиоца преузео 13.05.2014. године. Тужилац тужбом тражи накнаду материјалне штете због изгубљене добити за период за који се аутобус налазио код органа тужене у висини од 20.518.249,75 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев са закључком да је тужена незаконито држала предметно возило тужиоца 28 месеци, те је обавезао тужену да тужиоцу накнади штету у виду измакле користи.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и правилном применом материјалног права одбио тужбени захтев са закључком да на страни тужене нема одговорности за штету коју је тужилац претрпео.

По оцени Врховног касационог суда, аутобус који је у власништву тужиоца је био привремено одузет од стране надлежних органа због основане сумње да је приликом уласка на територију Републике Србије извршен царински прекршај из члана 292. став 1. тачка 1. Царинског закона („Службени гласник РС“ број 18/2010), који је

био на снази у време одузимања возила и којим је прописано да ће се новчаном казном од једноструког до четвороструког износа вредности робе која је предмет прекршаја казнити правно лице, предузетник и физичко лице, ако уноси или износи робу ван граничног прелаза или у време када гранични прелаз није отворен за промет; уноси или износи сакривену робу преко граничног прелаза (члан 58.). Истим законом чланом 298. став 1. прописано је да роба која је предмет прекршаја из члана 292. и 293. овог закона, одузеће се. Поред робе која је предмет прекршаја одузеће се преносно средство употребљено за смештај робе која је предмет прекршаја (контејнер, паковање или други предмети); ставом 2. истог члана прописано је да роба из става 1. овог члана ће се одузети иако није својина учиниоца прекршаја. Међутим, како су органи Републике Србије поступали по замолници чешког тужиоца и кривичне пријаве коју је поднела полиција Републике Србије, то је покренут и кривични поступак против ББ и других лица због извршења кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 3. у вези става 1. тачка 1. КЗ у вези члана 33. КЗ. У том случају би аутобус као предмет извршења кривичног дела такође морао да буде привремено одузет на основу члана 147. ЗКП. У току истражног поступка решењем Основног јавног тужилаштва у Крагујевцу од 17.04.2014. године наложено је Министарству унутрашњих послова да аутобус врати тужиоцу као власнику и аутобус је преузет 13.05.2014. године. Ценећи да је аутобус тужиоца био како предмет царинског прекршаја, тако и предмет извршења кривичног дела тешка крађа, то надлежни орган тужене није поступао противно члану 172. Закона о облигационим односима када је донео одлуку о привременом одузимању аутобуса. Тачно је да је аутобус био у државини тужене 28 месеци, али имајући виду да је био предмет извршења кривичног дела тешке крађе, као и царинског прекршаја, те да су органи тужене морали да воде поступак у циљу утврђења кривичне одговорности за кривично дело тешке крађе. У том случају је привремено одузимање било неопходно и засновано на закону. На основ одговорности тужене државе није од утицаја чињеница што је аутобус био под царинским надзором 28 месеци, управо имајући у виду да је био предмет извршења кривичног дела и као такав морао је да буде привремено одузет. Не може да се стави на терет органима тужене да су неоправдано дуго држали тужиочев аутобус код чињенице да је за прикупљање доказа и околности од значаја за утврђење одговорности лица за која је постојала основана сумња да су извршили кривично дело тешка крађа, потребно време чије трајање не може да буде ограничено, то је по оцени Врховног касационог суда возило враћено власнику у релативно разумном року. Предмет тужбеног захтева тужиоца је накнада у виду измакле користи због незаконитог рада органа тужене. Одговорност тужене државе као правног лица за штету коју проузрокује њен орган постоји када је трећем лицу штета проузрокована у вршењу или у вези са вршењем функција државног органа, те да је штета настала као последица таквог рада органа који се може сматрати прекорачењем, злоупотребом или погрешном применом датих овлашћења. Орган који поступа у оквиру законског овлашћења није одговоран за штету прописану чланом 172. став 1. Закона о облигационим односима. Имајући у виду да су органи тужене поступали у оквиру законских овлашћења, у том случају нема основа одговорности тужене за накнаду штете у смислу члана 154, 155. и 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

Приликом одлучивања Врховни касациони суд је ценио ревизијске наводе да су, између осталог, органи тужене неправдано дуго држали возило у власништву тужиоца и да прекршајни и кривични поступци који су вођени против окривљених нису од

утицаја да возило буде враћено тужиоцу, јер су у току кривичног поступка окривљена лица ослобођена од оптужби за извршење кривичних дела прикривања и фалсификовања исправе. Ови ревизијски наводи су неосновани, јер је аутобус враћен тужиоцу 13.05.2014. године, а поступак пред јавним тужиоцем покренут је због извршења кривичног дела тешке крађе, решење о спровођењу истраге за ово дело донето је 13.05.2013. године, али је током даљег поступка јавни тужилац оптужним предлогом од 14.07.2015. године лицима осумњиченим за извршење кривичног дела тешке крађе ставио на терет извршење кривичног дела прикривање и посебног случаја фалсификовања исправе, и пресудом Основног суда у Крагујевцу К 809/15 од 13.06.2016. године, која је постала правноснажна 20.02.2018. године су ова лица ослобођена од оптужбе за извршена кривична дела.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић